

Lublin, 27 czerwca 2023 r.

RIO.II.600.12.2023

**Pan Mariusz Szczepanik**  
Wójt Gminy Gościeradów  
Gościeradów Ukazowy 61  
23-275 Gościeradów

Szanowny Panie Wójcie

W dniach od 15 marca do 24 kwietnia 2023 r. (z uzasadnionymi przerwami) Regionalna Izba Obrachunkowa w Lublinie przeprowadziła kompleksową kontrolę gospodarki finansowej gminy Gościeradów. Protokół kontroli podpisano 11 maja 2023 r.

W zakresie niektórych nieprawidłowości o incydentalnym charakterze lub wyeliminowanych w trakcie kontroli, co do których udzielono stosownego instruktażu - nie formułowano wniosków pokontrolnych.

Poniżej podaję stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia oraz wnioski co do sposobu ich wyeliminowania, stosownie do przepisów art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1668 z późn.zm.).

W załączniku do wystąpienia pokontrolnego wskazuję osoby odpowiedzialne za stwierdzone nieprawidłowości.

**1. W zakresie ustaleń ogólnoorganizacyjnych:**

*1.1. Niepowołanie zastępcy wójta gminy – str. 2 protokołu.*

Podjąć działania mające na celu zatrudnienie zastępcy wójta, w związku z przepisami art. 26a ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.).

*1.2. Nieprzeprowadzenie audytu wewnętrznego za lata 2020-2022 r. – str. 6 protokołu.*

Prowadzić audyt wewnętrzny, jeżeli ujęta w uchwale budżetowej gminy kwota dochodów i przychodów lub kwota wydatków i rozchodów przekroczyła wysokość 40.000 tys. zł, stosownie do przepisów art. 274 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1634 z późn. zm.).

*1.3. Niepodjęcie uchwały określającej rodzaje świadczeń i warunki przyznawania pomocy zdrowotnej dla nauczycieli – str. 6 protokołu.*

Opracować i przedłożyć Radzie Gminy projekt uchwały w sprawie określenia rodzajów świadczeń przyznawanych w ramach pomocy zdrowotnej dla nauczycieli korzystających z opieki zdrowotnej oraz warunki i sposób ich przyznawania, a także planować w budżecie odpowiednie środki finansowe na tę pomoc, stosownie do przepisów art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym w związku z przepisami art. 72 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2021 r. poz. 1762 z późn. zm.).

## **2. W zakresie rachunkowości i sprawozdawczości:**

*2.1. Nieprawidłowości w zakresie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości, polegające na:*

- *nieopisaniu zasad klasyfikacji zdarzeń na kontach 330 „Towary” i 730 „Sprzedaż towarów i wartość ich zakupu” oraz prowadzenia do nich kont ksiąg pomocniczych a także ich powiązania z kontami księgi głównej,*
- *niewskazaniu aktualnych wersji stosowanego oprogramowania,*
- *niesporządzeniu opisu funkcji służącej do wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatków oraz udzielonych ulg i zwolnień, stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania Rb-PDP – str. 8, 21 protokołu.*

Uzupełnić dokumentację opisującą przyjęte zasady rachunkowości, przez:

- *określenie zasad klasyfikacji zdarzeń na wskazanych wyżej kontach księgi głównej, zasad prowadzenia do nich kont ksiąg pomocniczych i ich powiązania z kontami księgi głównej,*
- *wskazanie aktualnych wersji stosowanego oprogramowania,*
- *sporządzenie opisu funkcji służącej do wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatków oraz skutków udzielonych ulg i zwolnień, stanowiących podstawę sporządzenia sprawozdania Rb-PDP, stosownie do przepisów art. 10 ust. 1 pkt 3 lit. a i c oraz ust. 2 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz 120 z późn. zm.).*

*2.2. Nieterminowe uregulowanie zobowiązania, skutkujące wystąpieniem na koniec 2021 r. zobowiązań wymagalnych (w kwocie 1.938,50 zł) – str. 11 protokołu.*

Wydatków publicznych dokonywać w terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań, stosownie do przepisów art. 44 ust. 3 pkt 3 ustawy o finansach publicznych.

2.3 *Dokonywanie - na kontach podatników - przypisów podatku pod niewłaściwą datą – str. 12 -13 protokołu.*

Przypisu podatku dokonywać na podstawie złożonej deklaracji pod datą jej wpływu do Urzędu, stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 r. w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 208, poz. 1375), mając na uwadze przepisy art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2.4. *Niedokonywanie - na koncie 221 „należności z tytułu dochodów budżetowych” – przypisu należności za jednorazowe zezwolenia na sprzedaż alkoholu na koncie rozrachunkowym – str. 13 protokołu.*

Dokonywać na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” przypisu należności z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, zgodnie z zasadami funkcjonowania tego konta, mając na uwadze przepisy art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych.

2.5. *Przypadki ewidencjonowania operacji gospodarczych z naruszeniem zasady systematyki zapisów – str. 13- 15 protokołu.*

Zapisów o zdarzeniach dokonywać na kontach księgi głównej w ujęciu systematycznym, w związku z przepisami art. 15 ust. 1 ustawy o rachunkowości w szczególności:

- a) dokonywać na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych” przypisu należności z tytułu opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, mając na uwadze przepisy art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy o finansach publicznych,
- b) operacje dotyczące przypisanych do zwrotu dotacji i niezwróconych do końca roku ujmować – pod datą ostatniego dnia roku:
  - Wn 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych”,
  - Ma 224 „Rozliczenie dotacji budżetowych oraz płatności z budżetu środków europejskich”,
- c) ujmować w księgach rachunkowych budżetu operacje związane z naliczaniem i spłatą odsetek od kredytów zapisami:
  - naliczenie przez bank odsetek:
    - Wn 909 „Rozliczenia międzyokresowe” (lub inne konto, jeżeli naliczenie i zapłata odsetek dokonywane są w tym samym miesiącu, np. konto 240 „Pozostałe rozrachunki”),
    - Ma 134 „Kredyty bankowe”,

- spłata odsetek:

Wn 902 „Wydatki budżetowe”,

Ma 133 „Rachunek budżetu”

i równolegle:

Wn 134 „Kredyty bankowe”,

Ma 909 „Rozliczenia międzyokresowe” (lub konto, na którym ujęto naliczenie odsetek),

zgodnie z zasadami funkcjonowania tych kont określonymi w Załącznikach Nr 2 i 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r. poz. 342).

2.6. *Zwiększenie wartości początkowej środka trwałego o koszty niezwiązane bezpośrednio z jego wytworzeniem – str. 16 protokołu.*

Do kosztów wytworzenia środków trwałych ujmować wyłącznie koszty pozostające w bezpośrednim związku z ich wytworzeniem, stosownie do przepisów art. 28 ust. 1 pkt 2 i ust. 8 ustawy o rachunkowości.

2.7. *Przypadki niebieżącego ujęcia operacji przychodu środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych – str. 17-18 protokołu.*

Do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego wprowadzać, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym, stosownie do przepisów art. 20 ust. 1 ustawy o rachunkowości.

2.8. *Sporządzenie sprawozdania jednostkowego Rb-28S za 2021 r. na formularzu niezgodnym z określonym przepisami wzorem oraz przyjęcie takiego sprawozdania od jednostki organizacyjnej – str. 20-21,24 protokołu.*

Jednostkowe sprawozdania Rb-28S „Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego” sporządzać zgodnie ze wzorem tego sprawozdania stanowiącym Załącznik nr 18 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 stycznia 2022 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2022 r. poz. 144 z późn. zm.).

Sprawdzać formalną poprawność sprawozdań przedkładanych przez jednostki, stosownie do przepisów § 9 ust. 3 tego rozporządzenia.

2.9. *Udokumentowanie przeprowadzenia inwentaryzacji środków trwałych niezgodnie z postanowieniami przepisów wewnętrznych – str. 27-28 protokołu.*

Przeprowadzenie i wyniki inwentaryzacji dokumentować zgodnie z zasadami określonymi w postanowieniach wewnętrznych, w związku z przepisami art. 27 ust. 1 ustawy o rachunkowości oraz art. 68 ust. 2 pkt 1 ustawy o finansach publicznych.

### **3. W zakresie wykonania budżetu:**

#### **3.1. W zakresie dochodów budżetowych:**

##### *3.1.1. Niesprawdzanie/nieprawidłowe sprawdzanie deklaracji podatkowych, o czym świadczy:*

- opodatkowanie podatkiem od nieruchomości i leśnym innej powierzchni gruntów niż wynikająca z ewidencji gruntów i budynków,
- przyjęcie błędnie wypełnionych deklaracji na podatek rolny,
- opodatkowanie podatkiem od środków transportowych pojazdów na podstawie niekompletnie lub błędnie wypełnionych deklaracji – str. 32, 34, 35 protokołu.

Sprawdzać przedkładane deklaracje podatkowe, w celu stwierdzenia ich formalnej poprawności oraz ustalenia stanu faktycznego, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia jego zgodności z przedstawionymi dokumentami, stosownie do przepisów art. 272 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.).

W razie wątpliwości co do poprawności złożonej deklaracji, wzywać podatnika do udzielenia – w wyznaczonym terminie – niezbędnych wyjaśnień lub uzupełnienia deklaracji, wskazując przyczyny, ze względu na które dane zawarte w deklaracji podaje się w wątpliwość, stosownie do przepisów art. 274a § 2 cytowanej ustawy.

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2021 r. poz. 1990 z późn. zm.).

Podatkiem od nieruchomości opodatkowywać prawidłową powierzchnię nieruchomości lub ich części, zgodnie z przepisami art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 70).

Prawidłowo opodatkować podatników wskazanych w protokole kontroli z uwzględnieniem okresu przedawnienia zobowiązań podatkowych, wskazanego w przepisach art. 70 § 1 Ordynacji podatkowej.

##### *3.1.2. Opodatkowanie podatkiem rolnym i leśnym innej powierzchni gruntów niż wynikająca z ewidencji gruntów i budynków – str. 33 protokołu.*

Przy opodatkowywaniu gruntów uwzględniać przepisy art. 21 ust. 1 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne, zgodnie z którymi podstawę wymiaru podatków stanowią dane zawarte w ewidencji gruntów i budynków.

Ponadto, wystąpić do Starostwa Powiatowego w Kraśniku z wnioskiem o dokonanie zmiany w ewidencji gruntów i budynków dla gruntów oznaczonych symbolami „Lzr-ŁIV”, „Lzr-ŁIII”, „Lzr-ŁIV”, „BrRIIIa”, których nie przewiduje rozporządzenie Ministra Rozwoju, Pracy

i Technologii z dnia 27 lipca 2021 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2021 r. poz. 1390 z późn. zm.), biorąc pod uwagę pismo Dyrektora Departamentu Podatków Lokalnych z dnia 4 listopada 2015 r. znak PL-LS.833.22.2015 w sprawie sposobu przeliczania użytków rolnych dla potrzeb podatku rolnego, w sytuacji gdy grunty te są oznaczone w ewidencji gruntów i budynków dwuczłonowo. Do czasu zmiany nieaktualnych oznaczeń w ewidencji gruntów i budynków, przy opodatkowaniu gruntów oznaczonych dwuczłonowo, stosować zasady ich opodatkowania przedstawione w powołanym piśmie – str. 31, 33 protokołu.

*3.1.3. Nieprawidłowa klasyfikacja dochodów z tytułu opłat za odprowadzanie ścieków – str. 43 protokołu.*

Dochody budżetowe klasyfikować zgodnie z ich charakterem, w szczególności dochody gminne z tytułu opłat za odprowadzanie ścieków do dz. 900 „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, rozdz. 90001 „Gospodarka ściekowa i ochrona wód”, zgodnie z „Klasyfikacją działów” i „Klasyfikacją rozdziałów”, stanowiącymi Załącznik nr 1 i 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 513 z późn. zm.).

*3.1.4. Niedostosowanie postanowień umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzenie ścieków do obowiązujących przepisów – str. 43 protokołu.*

Dostosować postanowienia umów o zaopatrzenie w wodę lub odprowadzenie ścieków do przepisów art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2023 r. poz. 537).

## **3.2. W zakresie wydatków budżetowych:**

*3.2.1. Nieterminowe wypłacanie nagród jubileuszowych. Obliczenie wysokości nagrody na podstawie niewłaściwego wynagrodzenia (co skutkowało jej zaniżeniem o 29,85 zł) – str. 50-51 protokołu.*

Nagrodę jubileuszową wypłacać niezwłocznie po nabyciu przez pracownika prawa do tej nagrody, obliczając jej wysokość na podstawie wynagrodzenia przysługującego w dniu nabycia prawa do nagrody, a jeżeli dla pracownika jest to korzystniejsze - wynagrodzenia przysługujące mu w dniu jej wypłaty, stosownie do przepisów § 8 ust. , 4 i 5 rozporządzenia z dnia 25 października 2021 r. w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych (Dz. U. z 2021 r. poz. 1960).

Wypłacić pracownikowi niedopłaconą kwotę nagrody.

*3.2.2. Przypadek dokonania zapisu w księgach rachunkowych niezgodnie z dekretacją zamieszczoną na dowodzie księgowym – str. 56-57 protokołu.*

Zapisów w księgach rachunkowych dokonywać na podstawie dowodów księgowych zawierających wskazanie sposobu ich ujęcia w księgach, stosownie do przepisów art. 20 ust. 2 i art. 21 ust. 1 pkt 6 ustawy o rachunkowości.

*3.2.3. Ustalenie kwoty zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej w zawyżonej wysokości (o 40,44zł), w wyniku przyjęcia do jej obliczenia faktury nie stanowiącej dowodu zakupu oleju napędowego – str. 74 protokołu.*

Kwotę zwrotu podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej obliczać na podstawie ilości oleju napędowego zakupionego przez producenta rolnego, wynikającej z dołączonych do wniosku faktur VAT, stanowiących dowód zakupu oleju w okresie 6 miesięcy poprzedzających miesiąc złożenia wniosku o zwrot podatku, zgodnie z przepisami art. 4 ust. 1 i art. 6 ust. 3 pkt 1 ustawy z 10 marca 2006 r. o zwrocie podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej (Dz. U. z 2023 r. poz. 356.).

*3.2.4. Nieokreślenie – w umowach zawartych z jednostkami OSP – celu przyznanych dotacji – str. 75-76 protokołu.*

Przekazując ochotniczym strażom pożarnym dodatkowe środki pieniężne w formie dotacji, w związku z przepisami art.32 ust. 5 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194 z późn. zm.) w zawartych umowach określać m.in. cel lub opis zakresu rzeczowego zadań, na których realizację przekazano środki dotacji, zgodnie z przepisami art. 250 pkt 2 ustawy o finansach publicznych, mając na uwadze przepisy art. 126 tej ustawy.

Ponadto, w związku ze stwierdzeniem w trakcie kontroli, że roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2023 r. poz. 571) na 2022 rok, Rada Gminy Gościeradów przyjęła uchwałą Nr XXX1/191/2021 z 9 grudnia 2021 r., zwracam uwagę, że zgodnie z przepisami art. 5a ust. 1 tej ustawy, roczny program współpracy winien być uchwalany do dnia 30 listopada roku poprzedzającego okres obowiązywania programu – str. 79 protokołu.

Jeżeli uważa Pan, że wśród wniosków zawartych w tym wystąpieniu są takie, które naruszają prawo przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie, przysługuje Panu – zgodnie z art. 9 ust. 3 i 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie w ciągu 14 dni od otrzymania tego wystąpienia.

Jednocześnie informuję, że – stosownie do przepisu art. 9 ust. 3 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych – jest Pan zobowiązany zawiadomić Izbę o wykonaniu wniosków pokontrolnych lub o przyczynach ich niewykonania – w formie pisemnej i elektronicznej (plik w formacie Microsoft Word (\*.doc) lub Rich Text Format (\*.rtf) na adres: [wkgf@lublin.rio.gov.pl](mailto:wkgf@lublin.rio.gov.pl)), w terminie 30 dni od daty doręczenia Panu tego wystąpienia, mając na uwadze przepisy art. 27 tej ustawy.

Jacek Grządka

**Do wiadomości:**

Rada Gminy Gościeradów